

Valtra – lesní traktor

Traktory Valtra jsou s úspěchem používány v lesním nasazení, a to nejen v rodném Finsku, ale i v České republice. Mají pro to řadu předpokladů a pozitivem je i skutečnost, že lesní úpravy těchto traktorů jsou záležitostí poměrně jednoduchou.

Valtru T 191 Advance používá i firma Lesáček, s. r. o., a tento traktor, který prodala firma N & N Košátky, jsem mohl i shlédnout. Bylo to při drocení klestu po těžbě v porostech borovice na Mladoboleslavsku. Valtra byla osazena frézou FAE se záběrem dva metry umístěnou v zadním tříbodovém závěsu a množství klestu, které souprava zpracovávala, bylo pořádné. Nicméně nebyl to problém.

Druhou nejméně významnou předností je otočné pracoviště řidiče dovolující pohodlnou jízdu v obou směrech jízdy. Mnou shlédnutý traktor byl v nejlepší výbavě Advance, to znamená, že měl loketní opěrku, na níž se nachází řada provozních funkcí. Jednak se zde ovládají vnější hydraulické okruhy, rychlozdvih zadního TBZ, nastavuje se zde tempo- mat i konstantní otáčky motoru

Loketní opěrka se otáčí spolu se sedačkou

■ Sigma Power

Model T 191 je totiž vybaven specialitou firmy Valtra, a to navýšováním výkonu v závislosti na zatížení vývodového hřídele. Traktor tak při plné zátěži může svůj výkon navýšit ze 185 koňských sil až na 208 jmenovitého či 211 maximálního výkonu (podle ISO TR 14396). A o tom, že navýšení je při zatížení s lesní frézou neustále v činnosti, není třeba pochybovat. Navýšování výkonu v souvislosti se zatížením PTO je tedy jednou z předností.

a používá souvratová automatika. Mimoto je zde displej informující o provozních parametrech typu spotřeby paliva, výkonnosti, zařazeného převodového stupně, pojízdové rychlosti atd. A co je pro práci s frézou nejpodstatnější, je zde otočný potenciometr nastavení výšky ramen hydrauliky, což je pro práci s lesní frézou velmi důležité. Řidič za jízdy výšku frézy neustále mění, tak jak se mění terén, a množství klestu, a při větších hromadách na něj musí i několikrát najíždět. Pokud

si sedačku otočí, má onen potenciometr stále na pravé ruce, levou ovládá přidavný volant s reverzační páčkou a mimoto používá také naklápění clony, které je řízeno přes jeden vnější okruh hydrauliky s ovladačem umístěným opět na loketní opěrce. Přestože má při točném řízení k dispozici i tři plnohodnotné pedály, ten plynový nevyužívá a otáčky motoru běžní stále na maximum. V nouzi pak může použít pedál spojky či brzdy.

Systém zpracování klestu značí většinou minimálně dva přejezdy. Při prvním, který je proveden v gardu s otočným řízením se najíždí do klestu a ten se částečně rozmělní. Druhou jízdu, kdy je fréza již tažena po plazech a jede ve směru jízdy, se klest definitivně rozmělní a částečně zapraví do půdy. Řidič tedy jezdí v obou směrech jízdy a ty často střídá. Otočné řízení je proto nutné. A ač bychom pro lesní využití počítali s traktorem spíše jednodušším z důvodu komfortu otočného pracoviště, byl tento stroj v již zmíněné nejvyšší výbavě Advance. Proto ta loketní opěrka. Kdyby byl traktor agregován třeba s vyvážkou, pak by stačila výbava jednodušší.

■ Lesní úpravy

Protože Finsko je zemí lesů a jezer a každý farmář má i kus lesa, jsou severské traktory konstruovány pro smíšené využití. Na Valtře byly proto realizovány jen menší úpravy. Již ve výrobě byly objednány lesní pneumatiky Nokian spolu s lesními ráfky, takže nebylo třeba je dále upravovat. Traktor dostal spodní ochranné plato, které bylo vyrobeno až u nás, a díky tomu, že spodní část traktoru je rovná, nesnížila se tím nijak významně světla výška. To je pro lesní použití podstatné. Na zadní okno nebyla montována síť, protože podle praktických zkušeností zhoršuje výhled na frézu, ale je zde jen malá síťka mezi zadními blatníky. Většina materiálu, které fréza odhodí směrem k traktoru, letí vzhůru, a tak je tímto opatřením zachycena, i když občas k rozbití zadního okna stejně doje. A to je z úprav vše.

Do budoucna bude ještě realizována ochrana přední části traktoru, ale to až v souvislosti s montáží čelní radlice, která by měla sloužit k rozhrnování klestu i příležitostnému rovnání cest rozjezděných při těžbě. Radlice bude montována patrně do čelního závěsu, v němž je

příležitostně agregován též mulčovač. Ten je určen pro vyžínání travin i drcení menšího klestu. S jiným nářadím traktor agregován není.

■ Vlajková loď

Model T 191 ve výbavě Advance je vlakovou lodí traktorů Valtra. Je to nejvýkonnější model z této řady, která čítá šest modelů od výkonu 133 do již zmíněných 185 koní. Zajímavostí této řady je mode T 151e, který je vybaven motorem s dvěma režimy, a to klasickým a Eco, kdy jmenovité otáčky jsou

U Varianty Advance je převodovka i její ovládání shodné jako u verze HiTech, rozdíl je v ovládání hydrauliky. Jednak je použit výkonnější hydrogenerátor (115 l/min místo 73 l/min), vyšší je nosnost TBZ (8,1 místo 7,7 tuny) a mimoto je použita loketní opěrka s již zmíněnými funkcemi určenými zejména pro řízení a ovládání vnějších hydraulických okruhů. Dále se v kabině nachází řada dalších automatizačních prvků zvyšujících komfort, jako je nastavení konstantních otáček motoru a tempomat, automatické

Řidič traktoru
Ivan Mareš

Pro lepší přehled při couvání je na traktoru instalována kamera

sníženy z 2200 na pouhých 1800 n/min. Všechny použité motory jsou šestiválcové, zdvihový objem činí 6,6 u dvou nejvýkonnějších pak 7,4 litru. Motory splňují emisní limit Tier III a zajímavé je to, že pro dosažení odpovídající čistoty výfukových plynů není použita recirkulace spalin, ale je realizováno optimalizací vstřikování Common Rail. Tento systém podle výrobce vstříkuje palivo až v pěti dílčích dávkách během jednoho cyklu.

Převodovka je pro Valtru klasikou 36 rychlostí vpřed i vzad, tři stupně pod zatížením čtyři synchronizované rychlostní stupně a tři rychlostní rozsahy. Podle toho, jaká je výbava traktoru, je volena i převodka. U provedení Classic je se suchou spojkou a mechanickým reverzorem, u verze HiTech je reverzace pod zatížením a je zde k dispozici automatické řazení násobiče a reverzor je napojen i na parkovací brzdu, kdy se traktor po vyřazení do neutrálu sám zabrzdí.

zapínání pohonu přední nápravy, uzávěrek diferenciálu atd.

■ Závěrem

Valtru T 191 používá firma Lesáček teprve třetí měsíc. Zatím s ní vládne naprostá spokojenost. Jak co do komfortu obsluhy, spolehlivosti i spotřeby paliva, která v takových podmínkách, jaké jsem měl možnost shlédnout, tedy s velkým množstvím klestu, činí do 100 l/ha, přičemž za den (osm hodin) lze zvládnout asi 1 až 1,2 ha.

Původně byl ve fréze agregován Zetor 124 41, který ji však s ohledem na její záběr zvládal výkonově na hra-

nici, zatímco u Valtry je to bez problému, už jen proto, že má takřka o 100 koní vyšší výkon. Podle údajů výrobce frézy by pro ni mělo stačit 90 až 160 k výkonu tažného prostředku, ale to je třeba brát trochu s rezervou. A velkou předností Valtry je též otočné pracoviště, které umožňuje dosahovat mnohem vyšší výkon. Jak jsem zmínil na začátku, Valtra se prostě pro lesní použití hodí. □

Text a foto Luboš Stehno

N&N KOŠÁTKY

autorizovaný prodejce
autorizovaný servis

Zetor

DEALER

www.nn-kosatky.cz

Tel./fax: 326 393 219, mobil: 603 289 403